

Informacions

Ja podem comprovar que la importància d'aquesta obra va més enllà d'una qüestió purament circumscrita als estudis acadèmics antics *sensu lato*: serà d'allò més convenient que els estudiosos del Nou Testament el tinguin en compte de cara a un estudi seriós i aprofundit de la religió en època de Jesús.

En fi, els dotze capítols del llibre narren, seguint l'evolució cronològica esmentada, allò que configura la religió romana des de la perspectiva metodològica que acabem d'explicar. L'extens aparat crític i una imponent bibliografia (més d'un centenar de pàgines) fan d'aquest llibre, com ja he dit, una veritable referència del tot ineludible.

Així les coses, *Panteón* de Rüpke és una obra absolutament recomanable i que convé comptar, des d'ara mateix, entre els llibres clàssics d'estudi del món mediterrani a l'antigor. L'enhorabona a l'editorial!

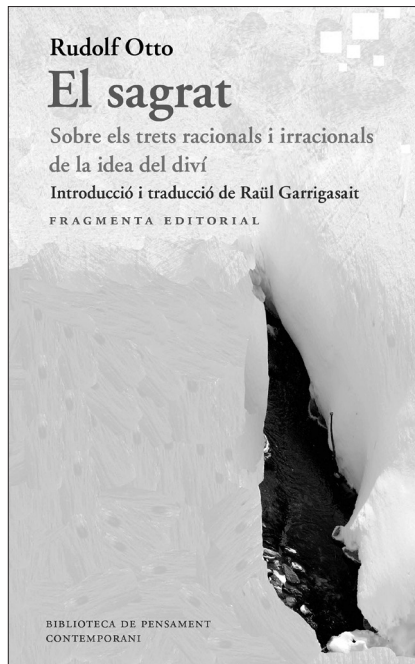
Joaquim Malé i Ribera

El sagrat

L'editorial Fragmenta, de Barcelona, ha iniciat una col·lecció nova que promet fer les delícies d'aquelles persones interessades en la cultura i el pensament contemporanis. Es titula *Biblioteca de pensament contemporani*, i és dirigida pel filòsof Joan-Carles Mèlich. Ràpidament venen al cap aquells *Clàssics del pensament modern* que, ara ja fa un grapat d'anys, van endegar Edicions 62 i la Diputació de Barcelona. Si bé és cert que obtingueren uns resultats desiguals pel que fa a la qualitat —de les traduccions— i a la tria —de les obres escollides—, no és menys cert que varen significar una dignificació de la llengua catalana, ja que permeteren que poguéssim llegir en la nostra llengua obres d'una gran talla intel·lectual, sobretot de caràcter humanístic.

Una de les primeres obres que han publicat en aquesta col·lecció acabada d'estrenar és la primera vegada que es tradueix al català. Es tracta de l'obra clàssica del fenomenòleg Rudolf Otto, *El sagrat. Sobre els trets racionals i irracionals de la idea del diví*. La traducció de l'alemany ha anat a càrrec de Raül Garrigasait, autèntic humanista català dels nostres dies. També a càrrec seu ha anat la introducció, que situa l'autor i l'obra en el context de principi del segle xx, ara fa cent anys, en què aquell món de l'antic règim semblava arribar a la seva fi i, tot sigui dit, no quedava massa clar què seguia. En aquell moment, el professor Otto és mogut per tres impulsos: «la fe luterana, la voluntat de comprensió històrica i la curiositat per totes les experiències del sagrat» (p. 9). Aquests són els elements fonamentals que motiven l'obra i que permeten d'entendre-la en la seva justa mesura.

Informacions

Penso que la publicació d'aquest llibre en traducció catalana és especialment oportuna. Fins on sé, només existien edicions castellanes que, en la seva majoria, depenien d'una traducció de la primera edició alemanya (1917) feta per l'acadèmic espanyol Fernando Vela, l'any 1925 (!). La resta d'edicions i reedicions que s'han anat fent en castellà (Círculo de lectores, Alianza) depenen, en gran mesura, d'aquesta traducció. És interessant veure que, com a criteri general, el traductor català ha decidit usar 'sagrat' com a traducció de *heilig*, distingint-se així de les traduccions castellanes que, per norma, empren 'sant' —que té una connotació moral que no sempre encerta el sentit que Otto li dona.

L'edició incorpora, al final de l'obra, uns apèndixs interessantíssims que Otto afegí després de les primeres edicions. Es tracta d'unes pàgines que posen de manifest la presència de la categoria de numinós en diverses obres antigues. Aquest concepte, de què Otto parla al llarg de l'obra, ens situa davant de la força de la divinitat, és allò completament altre que se'ns mostra inexpressable: defuig el llenguatge i ens palesa les limitacions d'un ésser lingüístic davant l'experiència del sagrat. És així com arribem a la reverència o temor de què ens parlen els Proverbis (cf. Pr 1,7: «Venerar el Senyor és primícia de coneixement»). Recordem que aquesta 'veneració' tradueix l'hebreu *yirah*, que significa 'temor, reverència'. És així com cal actuar davant la presència divina, tal

Informacions

com Moisès ens ensenya en Ex 3,6 —on es fa servir el mateix verb, *yirah*—, moment central de l'encontre entre l'ésser humà i el Senyor.

Penso que hem de celebrar amb entusiasme aquesta iniciativa editorial de Fragmenta, que ens permet albirar un horitzó de noves traduccions catalanes d'obres de primera categoria del pensament contemporani. Ho ha demostrat amb aquesta edició del *Sagrat* d'Otto, que fa molt de goig i que contribuirà a què els lectors assidus de la Bíblia s'introdueixin de manera més comprensiva en el misteri que hi ha rere les paraules de la Gran Biblioteca.

Així doncs, moltes felicitats al traductor, a l'editorial i a la col·lecció. L'enhorabona!

Joaquim Malé i Ribera

Els llibres del Nou Testament

El professor Antonio Piñero acaba de publicar, en qualitat d'editor, una obra important: *Los libros del Nuevo Testamento. Traducción y comentario*. Colaboradores: Gonzalo del Cerro, Gonzalo Fontana, Josep Montserrat, Carmen Padilla, Antonio Piñero. Madrid: Trotta 2021, 1664 pàg.

